

Saksfremlegg

REFERANSE
PHN

DATO
21.05.2021

Saken behandles i følgende utvalg:	Sak nr.:	Møtedato:
Styret i Stavanger konserthus IKS	06/21	02.06.2021

RESULTATRAPPORT, 1. KVARTAL 2021

Forslag til vedtak:

Resultatrapport for 1. kvartal 2021 godkjennes

RESULTATRAPPORT, 1. KVARTAL 2021

Selskapets virksomhet omfatter driften av konserthusene i Bjergsted (Kuppelhallen og Nytt konserthus) og datterselskapet Maestro F&B AS. Rapporten gir en kortfattet oversikt over oppnådde resultater pr. 31.03.2021, med hovedvekt på utviklingen i selskapets kjernevirk somhet, konserthusdriften.

Første kvartal 2021 har vært sterkt preget av Covid-19-pandemien, med smittevernrestriksjoner og sterkt publikumsbegrensning. Det har vært mye usikkerhet knyttet til publikumsbegrensningene, som har vært endret gjentatte ganger og på svært kort varsel. Vi forventer at publikumsbegrensningene og avstandsreglene vil prege driften i store deler av 2021.

Besøk og aktivitetsnivå

Stavanger konserthus hadde ved utgangen av 1. kvartal et registrert besøk på 4 071, fordelt på 46 arrangementer. Sammenlignet med samme periode foregående år viser statistikken en nedgang i antall arrangementer på ca. 40% og en besøksnedgang på ca. 90 %. Tallene reflekterer de strenge publikumsbegrensningene som har vært innført gjennom statlige og lokale forskrifter. I perioden har maksimumsgrensen for antall publikummere på arrangementer med faste tilviste plasser variert som følger:

	person tall
1. januar til 5 februar, lokal forskrift:	20
5. februar til 23. februar, statlig forskrift:	200
23. februar til 25. mars, statlig forskrift:	100
25. mars til 14. april, statlig forskrift:	20

For alle berørte parter har de hyppige endringene i publikumsbegrensningene vært utfordrende. Endringer utløser et omfattende arbeid med avlysning/flytting av arrangementer, informasjon til publikum, refusjon av billetter og oppfølging av eksterne arrangører. Mange av de konsertene som er blitt nedskalert eller avlyst har i utgangspunktet vært fulle hus. Konserthuset har valgt å møte situasjonen offensivt og arbeidet aktivt for å opprettholde størst mulig aktivitet, basert på Kulturdepartementets stimuleringsordning.

Sjangermessig fordeler antall arrangementer og publikumsbesøket seg slik:

Sjanger	1.kv. 2020		1.kv. 2021	
	besøk	ant. arr.	besøk	ant. arr.
Kunstmusikk	14 820	21	1 404	14
Rytmisk	13 737	16	2 267	30
Show, revy, teater	7 249	12	400	2
Dans	1 717	5	0	0
Korps, kor, ol.	1 119	2	0	0
Møter og div. arr.	2 808	20	0	0
Sum	41 450	76	4 071	46

Statistikken omfatter kun fysisk besøk på arrangementer, ikke tilfeldig besøk i huset. På grunn av ekstraordinære forhold kommenteres ikke utviklingen for de enkelte sjangere nærmere.

SSO har gjennomført sine konserter i perioder hvor det har vært tillatt med mer enn 100 publikummere, men har ellers valgt å avlyse. Dette gjelder blant annet nyttårskonsertene. I perioder med høyt smittetrykk har det heller ikke vært ansett som forsvarlig å samle orkesteret på podiet, mens det i andre perioder har vært gjennomført konserter med redusert besetning. SSO har strømmet 8 konserter, med et anslått samlet seertall på ca. 2800.

Flertallet av konsertene i 1. kvartal hører til kategorien rytmisk musikk. Målt i antall arrangementer er aktiviteten på dette feltet økt med 100%, mens besøket er redusert med 87%.

Økonomisk utvikling

Driftsregnskapet pr. 1. kvartal viser en samlet omsetning på 11,4 millioner kroner, som er 4,2 millioner kroner lavere enn periodisert budsjett. Netto driftsresultat for perioden er på 762 897 kroner. Med tanke på de sterkt endrede forutsetningene for driften er dette et svært gledelig resultat.

Ved budsjettbehandlinga i desember 2020 la en til grunn at Covid-19-restriksjonene våren 2021 ville bli videreført på samme nivå som for høsten 2020. Smitteutviklingen i 2021, med nye muterte virusvarianter, har imidlertid medført strengere restriksjoner enn forutsatt og tilsvarende reduksjon i konserthusets inntekter. En har likevel lyktes i å opprettholde aktivitet og har dermed kunnet benytte den statlige stimuleringsordningen. Sammen med en kostnadsreduksjon på 3,8 millioner kroner har dette gitt positivt driftsresultat for 1. kvartal.

Sak 06/21

Regnskapsprognosene for året som helhet viser også positivt driftsresultat, selv om det er svakere enn i et normalår. Prognosene forutsetter at de bookinger som nå ligger inne blir gjennomført med tilnærmet normale inntekter. Det er lagt til grunn at stimuleringsordningen videreføres også for 2. halvår. Det vil si at arrangementene i 2. halvår enten må gjennomføres uten restriksjoner eller bli omfattet av en stimuleringsordning som kompenserer for de tap som vil følge av videreførte publikumsrestriksjoner.

Stavanger konserthus har, på denne bakgrunn, engasjert seg sterkt i arbeidet med å sikre en forutsigbar stimuleringsordning for høsten 2021. I samarbeid med en rekke andre norske konserthus og private teatre er det oversendt 2 brev til politisk ledelse i Kulturdepartementet, hvor en begrunner nødvendigheten av en forutsigbar stimuleringsordning for høsten 2021. Brevene følger vedlagt.

Stavanger konserthus IKS faller utenfor statens kontantstøtteordning for næringslivet. Det vil si at næringsinntekter knyttet til møter, konferanser og lignende ikke kompenseres og at konserthusets drift vil være helt avhengig av Kulturdepartementets stimulerings- og kompensasjonsordninger, så lenge persontallsrestriksjonene og avstandskravene opprettholdes.

Posten *Leieinntekter, faste, SSO* har et mindre avvik som skyldes noe lavere vekst i KPI enn budsjettet.

Posten *Leieinntekter, faste andre* har utviklet seg i samsvar med budsjettet. I motsetning til et normalår er det for 2021 ikke budsjettet med inntekter fra Maestro F&B AS.

Inntektpostene *Leieinntekt, arrangement* og *Billettintekter, egne arrangement* viser pr. første kvartal en betydelig reduksjon, som skyldes redusert aktivitet og publikumsbegrensninger knyttet til Covid-19-restriksjonene. En vesentlig del av dette inntektsbortfallet kompenseres i posten *Kompensasjon Covid-19*, som viser bevilget beløp under Kulturdepartementets stimuleringsordning. Stavanger konserthus har fått tilslagn om 2,5 millioner kroner, hvorav 1,8 millioner kroner i første kvartal.

På posten *sponsorinntekter* er det et mindre periodiseringsavvik, som skyldes at en avventer signatur på en av avtalene.

Postene *Refusjon utlegg andre* og *utlegg arrangement andre* er motposter som normalt går i null. Med redusert aktivitet reduseres disse.

Reduksjonen i posten *Lønnskostnader* skyldes færre arbeidstimer knyttet til arrangementssavvikling.

Vedlikehold inventar og utstyr har en reduksjon i første kvartal, som er videreført i årsprognosene, mens posten *Vedlikehold bygg* er i samsvar med budsjettet.

Sak 06/21

Posten *kontorutgifter* er også redusert. Dette skyldes i all hovedsak redusert billettgebyr som følge av redusert billettomsetning, og reflekterer ikke vesentlig reduksjon i ordinære kontorutgifter.

Mindreforbruket på posten *Kjøp av tjenester* skyldes redusert behov for kjøp av tekniske tjenester i tilknytning til arrangementer.

Mindre periodiseringssavvik på enkeltposter kommenteres ikke.

Momskompensasjon

Det har ikke kommet til nye momenter i konserthusets dialog med Skattedirektoratet (SKD) om retten til å kreve momskompensasjon i henhold til Lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. Selv om det er oppnådd aksept for delvis rett til momskompensasjon, er det fortsatt ikke avklart om SKD aksepterer beregning med prisfaktor (dvs. varierende kvadratmeterpris basert på faktisk byggekostnad). SKD har tidligere informert om at beregning uten prisfaktor kan føre til at minkingsbeløpet reduseres med kr 41,39 mill.

Stavanger kommune kompenserer i dag bortfallet av momskompensasjon i konserthusets drift. Dette fremkommer ikke direkte i perioderegnskapet, men rapporteres i selskapets årsregnskaper, og er innarbeidet i kommunens Handlings- og økonomiplan.

Sponsorarbeid

Det er ingen endringer i konserthusets sponsorportefølje i siste kvartal. I løpet av 2020 er to sponsoravtaler reforhandlet og videreført, mens en er avsluttet. Selv om en i stor grad har lyktes i arbeidet med å videreføre og inngå nye avtaler, er flere av de videreførte avtalene på lavere nivåer enn tidligere. I forbindelse med Covid-19-pandemien opplever vi at konserthusets sponsorer viser stor grad av forståelse og solidaritet med konserthuset. Likevel melder flere av sponsorene om endrede forhold, som kan få betydning for selskapenes langsiktige sponsorstrategier.

Stavanger konserthus har følgende sponsorprogrammer:

- Byggspesialister
- Konserthusalliansen
- Prosjektsponsorater

Byggspesialistene er knyttet til finansieringen av byggeprosjektet og har langsiktige rettigheter til blant annet bruk av lokaler og uttak av billetter. Avtalene i Konserthusalliansen og prosjektsponsoratene bidrar direkte til konserthusets drift og er en vesentlig forutsetning for

viktige deler av konserthusets program. Etter reforhandling består Konserthusalliansen av 2 hovedsamarbeidspartnere og 5 samarbeidspartnere. Det arbeides kontinuerlig med å betjene eksisterende avtaler, og søke nye.

Samarbeidet med næringslivet, både i form av sponsorater og i form av aktiv bruk av konserthuset representerer i et normalår en betydelig inntektskilde som er avgjørende for å finansiere konserthusets kulturprogram og øvrige drift.

Maestro F&B AS

På grunn av publikumsrestriksjonene, som ble innført ved årsskiftet, har det ikke vært grunnlag for å opprettholde ordinær drift i Spiseriet. Driften har vært begrenset til noe servering i tilknytning til arrangementer og Take-away fra Spiseriets kjøkken. Flertallet av de ansatte har vært permittert i hele første kvartal og kom ikke tilbake i ordinært arbeid før i midten av mai.

Styret i Stavanger konserthus IKS fattet 14. desember 2020 vedtak om å yte lån til Maestro F&B AS, med en øvre ramme på 3 millioner kroner. Det har til nå ikke vært behov for å låne ut mer enn 0,5 millioner kroner. Bakgrunnen for det reduserte lånebehovet er dels at selskapet hadde god inntjening i desember 2020 og at kompensasjonsordningene for serveringsbransjen er blitt styrket.

Maestro F&B AS har i 2021 mottatt kompensasjonsmidler som følger:

Opplæringskontoret for lærlinger	136 198
Stavanger kommune	570 000
Statlig kontantstøtte	146 815
Innovasjon Norge	1 800 000
SUM	2 653 013

Bevilgningen fra innovasjon Norge er støtte til utviklingsprosjekter, hvor deltakelse i Årets kokk utgjør en stor del. Spiseriet ved Marius Dragsten Kjelsrud har, som en av fem restauranter i Norge, kvalifisert seg til deltakelse i Årets kokk 2021. Vinneren av konkurransen vil representere Norge i Bocuse d'Or. I en ellers vanskelig driftssituasjon er det gledelig at selskapet har lyktes i å finne finansiering for deltakelse i konkurransen og andre utviklingsprosjekter.

Eiendomsforvaltning og teknisk vedlikehold

Stavanger konserthus har utarbeidet en vedlikeholdsplan for hovedbygningen, med 20 års perspektiv. Vedlikeholdet gjennomføres i henhold til denne.

Som tidligere meldt, har SINTEF analysert prøver av den slipte glassbetongen som er benyttet i deler av konserthusets utvendige betongfasader. Analysene viser at det pågår en alkalireaksjon

Sak 06/21

mellan en av glasstypene, som er benyttet som tilslag, og betongen. Det røde glasset som gir fargeeffekten er stabilt mens det klare glasset er kjemisk ustabilt. Det klare glasset er gjenbruksglass. Dette innebærer at en de nærmeste årene får et ekstraordinært vedlikehold på mellom 5 og 10% av de utvendige betongfasadene. Innvendig er den røde glassbetongen stabil og i god stand. Aktuelle utbedringsmetoder er under utredning og vil bli fremlagt så snart faglig anbefaling foreligger.

Stavanger konserthus mottok i 2012 Betongelementprisen for utviklingen av den røde glassbetongen. Det ble gjennomført omfattende analyser og testing. Siden man ikke hadde erfaring med bruk av denne type betong utendørs, besluttet styret i Stavanger konserthus IKS i 2009 å begrense risikoen ved å redusere bruken av slipt glassbetong utvendig til mellom 5 og 10%. Det vil si at over 90% av de utvendige betongfasadene er utført i velprøvet rød granittbetong, som er i god stand.

Fornyelse av scenelys er som planlagt gjennomført i løpet av 1. kvartal 2021. Den planlagte fornyelsen av arkitektonisk belysning gjennomføres sommeren 2021. Begge disse prosjektene er forsinket som følge av Covid-19. Forsinkelsen har ikke medført driftsmessige eller økonomiske utfordringer for konserthuset.

Stavanger konserthus har en flerårig vedlikeholdsavtale med det østerrikske selskapet Waagner-Biro Stage Systems GmbH, som utfører årlig service på konserthusets scenetekniske systemer. Servicen for 2021 er planlagt i sommer og vil være avhengig av at det gis innreisetillatelse for kvalifisert personell fra EØS-området.

Løpende service gjennomføres ellers som normalt.

Organisasjonen

Driften av konserthuset har i 1. kvartal i stor grad vært basert på hjemmekontor. Fysisk tilstedeværelse har vært redusert til oppgaver som ikke kan utføres hjemmefra og situasjoner hvor arbeidstaker ikke har egnet arbeidssituasjon hjemme. Konserthuset har gode plassforhold, med stor andel cellekontorer. Vi tar derfor sikte på større tilstedeværelse på arbeidsstedet når en går over i trinn 2 i gjenåpningsplanen.

Selv om aktiviteten har vært redusert har en valgt å ikke gå til ytterligere permittering. Deler av personalet som har sitt arbeid direkte knyttet til arrangementsavviklingen er fortsatt permittert og kalles bare inn ved behov. Øvrig fast personale har vært i fullt arbeid siden oktober 2020.

Det er ikke foretatt organisasjonsmessige endringer i perioden.

HMS

Stavanger konserthus driver systematisk HMS-arbeid og har bedriftshelsetjeneste med årlig helsekontroll av alle medarbeidere. Det er pr. 1. kvartal registrert et sykefravær på 5,3 %. Sammenlignet med samme periode i 2020 er det en oppgang på 1,6 %. Av det samlede sykefraværet er 4,4 % knyttet til sykemelding og 0,9 % til egenmelding. Oppgangen skyldes i hovedsak 3 langtidssykemeldinger, som nå er avsluttet.

Det er i 1. kvartal meldt inn 4 HMS-avvik i konserthusets avvikssystem, hvorav ett tilfelle som medførte tilkalling av ambulanse.

Hendelsen skyldes ikke forhold på arbeidsstedet, men plutselig hjertestans hos en av medarbeiderne til en ekstern tjenesteleverandør. Nødsituasjonen fant sted under et konsertarrangement og utløste konserthusets nødprosedyrer, med blant annet henting av hjertestarter og tilkalling av ambulanse. Det var ikke nødvendig å stoppe konserten. Medarbeideren overlevde, takket være rask respons, og er i dag tilbake i arbeid. Hendelsen er fulgt opp og brukes som viktig erfarings- og læringspunkt.

HMS-arbeidet har ellers vært sterkt preget av koronasituasjonen. I tråd med Covid-19 forskriften, og smittevernmyndighetenes generelle anbefalinger, praktiseres smitteforebyggende tiltak i alle deler av virksomheten. Dette innebærer blant annet redusert publikumstall, forsterket renhold, beskyttelsesskjemer på billettskranke, utplassering av desinfeksjonsmidler, aktiv informering av publikum før oppmøte og ved forestillingsstart, tilpasset kantinedrift, redusert møtevirksomhet og økt bruk av hjemmekontor. Det legges stor vekt på at publikum skal oppleve konserthuset som et trygt sted hvor smittevernet blir godt ivaretatt. Det er ikke registrert noen tilfeller av Covid-19-smitte, hverken i driftsorganisasjonen eller blant publikum.

Viktige hendelser etter rapporteringsperioden

For første halvår 2021 var det opprinnelig satt av 400 millioner kroner til den statlige stimuleringsordningen for kultursektoren. Første tildelingsrunde viste at ordningen var sterkt underfinansiert, noe som førte til at svært mange arrangementer som tilfredsstilte kravene for tildeling likevel ble avslått. Regjeringen vedtok 16. april, etter sterkt påtrykk fra hele kulturbransjen, å utvide rammen til 800 millioner kroner. Selv om det fortsatt er knyttet stor usikkerhet til ordningen, er utvidelsen av rammen positiv og avgjørende for konserthusets drift i 1. halvår.

Regjeringen har vedtatt å forlenge stimuleringsordningen til 31. oktober. Søknadsfrist for perioden 1. juli til 31. oktober er 1. juni. Kulturrådet åpnet søknadsportalen 19. mai. Rammen for denne perioden er 550 millioner og skal dekke både festivaler og helårsarrangørene.

Sak 06/21

Det er i statsbudsjettet satt av midler til en kompensasjonsordning for dekning av uunngåelige kostnader ved avlysning av arrangementer. Ordningen skal gjelde perioden 1. januar til 30. juni, men er fortsatt ikke søkbar. Konserthuset forventer ikke å bli tildelt midler av betydning gjennom denne ordningen.

Det er ikke avklart om vaksinepass eller hurtigtester kan gi lettelsjer i publikumsrestriksjonene.

Per-Harald Nilsson
adm. direktør

Vedlegg: Driftsregnskap pr. 1. kvartal 2021
Brev av 28.04.2021, til KUD vedrørende stimuleringsordning for kulturlivet
høsten 2021
Brev av 03.05.2021, til KUD vedrørende stimuleringsordningen for kulturlivet -
forholdet til statsstøtteregelverket

Resultatrappport for Stavanger Konserthus, pr. 1.kvartal 2021

	Regnskap pr. 1. kvart. -21	Budsjett pr. 1. kvart. -21	Budsjett 2021	Prognose 2021
Leieinntekter, faste, SSO	5 850 678	6 028 000	24 112 000	23 402 712
Leieinntekter, faste, andre	112 554	115 500	462 000	462 000
Leieinntekt, arrangement og drift	577 268	2 155 000	10 775 000	7 900 000
Bill.intekter egne arr.	71 443	968 600	4 843 000	4 843 000
Bill.avgift	228 647	562 500	2 250 000	1 800 000
Sponsorinntekter	725 250	875 000	3 500 000	3 500 000
Tilskudd fra kommune/fylkeskommune	1 892 581	1 875 000	9 500 000	7 000 000
Tilskudd til dekning mva komp	0	0	0	2 500 000
Kompensasjon Covid 19	1 868 181	1 868 181	2 500 000	2 500 000
Refusjon utlegg andre	78 896	1 060 000	5 300 000	4 300 000
Andre inntekter	13 665	63 250	1 003 000	1 003 000
Totale driftsinntekter	11 419 163	15 571 031	64 245 000	59 210 712
Lønnskostnader	5 020 361	5 414 523	23 373 000	21 910 146
Kompetanseutvikling, reiser, velferd	19 045	73 500	324 000	299 000
Annonser, reklame, trykksaker	25 102	464 100	3 094 000	2 600 000
Vedlikehold inventar og utstyr	604 101	1 405 900	5 103 000	4 713 000
Vedlikehold bygg	1 255 276	1 188 200	4 424 000	4 424 000
Kontorutgifter	489 035	721 500	2 721 000	2 618 000
Driftsutg. bygninger/utstyr	1 059 470	1 211 750	5 042 000	5 042 000
Utlegg arrangement andre	650	1 060 000	5 300 000	4 300 000
Arrangementskostnader egne	857 469	968 600	4 843 000	4 843 000
Kjøp av tjenester	1 590 059	2 157 600	9 825 000	8 851 000
Møter, repre., tilf.utgifter	152 615	104 750	419 000	419 000
Billetter Sponsoravtaler	1 500	150 000	600 000	600 000
Avskrivinger	0	0	215 000	122 945
Totale driftskostnader	11 074 683	14 920 423	65 283 000	60 742 091
Renteinntekter	418 960	437 500	1 750 000	1 750 000
Rentekostnader/gebyrer	543	11 250	45 000	45 000
Sum finansposter	418 417	426 250	1 705 000	1 705 000
Nettoresultat	762 897	1 076 858	667 000	173 621

Kulturdepartementet
Grubbegata 1,
0179 Oslo

v/ Kultur- og likestillingsminister Abid Raja

28. april 2021

Vedrørende midlertidig stimuleringsordning for kulturlivet høsten 2021

Vi representerer 14 av de større konserthusene i Norge: Folketeatret, Auditorium (Rockefeller, John Dee og Sentrum Scene), Oslo konserthus, Chat Noir, Stavangeren, Ole Bull Huset, Latter, Chateau Neuf, Grieghallen, Olavshallen, Stormen konserthus, Ibsenhuset, Drammen Scener og Stavanger konserthus, som samlet har et årlig besøk på over 2,6 millioner mennesker. Vi er betydelige arbeidsgivere og driver omfattende virksomhet gjennom hele året. Det store antall arrangementer, som årlig gjennomføres på våre arenaer, er en vesentlig del av livsgrunnlaget for både egne ansatte, ansatte hos arrangører, kunstnere og et stort tilfang av underleverandører innen lys, sceneteknikk og andre servicefunksjoner.

Avsenderne av dette brevet har det til felles at vi driver økonomisk virksomhet, som i all hovedsak er basert på egne publikumsinntekter og leieinntekter fra løpende arrangementer. Dette skiller oss fra de statsfinansierede kulturinstitusjonene, som ikke i samme grad er avhengige av et fungerende konsert- og scenekunstmarked. Sammen med private arrangører og leverandører av scenetekniske tjenester, utgjør vi en sentral del av norsk kulturnæringsmarked. Vi er derfor svært glade for at regjeringen har sett den økonomiske og samfunnsmessige betydningen av kulturnæringerne og gjennom stimuleringsordningen har lagt til rette for at aktivitet kan opprettholdes, til tross for strenge smittevernbegrensinger.

Folkehelseinstituttet og andre faginstanser har ved flere anledninger påpekt at Norge må regne med å leve med ekstraordinære smittevernbegrensinger i annet halvår 2021. Fra politisk hold er det også gitt signaler om at en må forvente personallbegrensinger for steder som samler mange mennesker. Avstandskrav som innebærer at annenhvert sete må stå tomt, eller absolute personallbegrensinger, medfører at det økonomiske grunnlaget for driften ved våre arenaer faller bort. Vi antar på den bakgrunn at regjeringen har til hensikt å videreføre stimuleringsordningen også i annet halvår 2021. For våre virksomheter er en videreføring av stimuleringsordningen avgjørende for å kunne opprettholde driften.

For å oppnå forutsigbarhet, og unngå unødvendig skade for alle yrkesgrupper som lever av vår virksomhet, er det viktig at den ordningen som skal gjelde for høsten 2021 vedtas før sommerferien. Vi må unngå å komme i den situasjonen som vi hadde høsten 2020, da en ikke kunne fatte vedtak før Stortinget kom sammen etter ferien. Det medførte, som kjent, at ordningen ikke ble søkbar før i oktober. Etter betydelige forsinkelser og usikkerhet rundt både stimuleringsordningen og kompensasjonsordningen i første halvår 2021, vil vi understreke at det nå er svært avgjørende at vår del av kulturnæringerne sikres forutsigbare og stabile rammer, som gjør det mulig å håndtere den risikoen som pandemien representerer uten å legge ned virksomheten.

Nåværende stimuleringsordning gjelder fra 1. januar og utløper 30. juni. Den bebudede kompensasjonsordningen for tap ved avlysning skal gjelde i samme tidsrom, men den er fortsatt ikke søkbar. Dette skaper en stor usikkerhet om de økonomiske konsekvensene av de mange avlysninger og perioder med full nedstenging som har preget første halvår i 2021. Vi er kjent med at regjeringen har lagt opp til å forlenge stimulerings- og kompensasjonsordningene for kultur frem til 1. september. Det er imidlertid en betydelig utfordring at det fortsatt ikke er mulig å søke for perioden 1. juli til 31. august. Slik situasjonen har utviklet seg, er bransjen som helhet nå avhengige av at søkerne er ferdigbehandlet med positivt resultat, før det tas beslutninger om gjennomføring av turneer eller større sceneproduksjoner.

Vi opplever at vi hadde god dialog med kultur- og likestillingsministeren da stimuleringsordningen skulle formes for ett år siden. Vi har også sett at ordningen fungerte godt i årets tre siste måneder i 2020. Vi vil gjerne bidra til at innretningen kan bli god også for annet halvår 2021 og at ordningen denne gangen kommer til rett tid. Den bør være søkbar i løpet av sommeren og være i funksjon frem mot valget. For at vi skal kunne ha virksomhet i august, må vi få svar på søkerne innen 1. august. Videre må vi for perioden september - desember ha svar innen 15. august. Manglende svar på søkerne innenfor disse fristene vil føre til sterkt redusert aktivitet, og flere kan bli nødt til å stenge dørene helt frem til 2022. Etter et år med lange perioder med driftsforbud og betydelig usikkerhet rundt stimuleringsordningen er vi, og hele den bransjen vi er en del av, helt avhengige av å kunne planlegge høstsesongen på et forutsigbart grunnlag. Vi ber derfor om snarlig tilbakemelding på denne henvendelsen.

Vi vil gjerne videreføre den gode dialogen og deltar gjerne i møter dersom det skulle være behov.

Med vennlig hilsen

Folketeateret Oslo AS

Knud Dahl (sign.)
direktør

Stavanger konserthus IKS

Per-Harald Nilsson (sign.)
adm. direktør

Olavshallen AS

Elisabeth Wedø (sign.)
adm. direktør

Grieghallen AS

Olav Munch (sign.)
adm. direktør

Ibesnhuset AS

Erik Rastad (sign.)
direktør

Drammen Scener AS

Knut Harald Pleym (sign.)
daglig leder

Chat Noir AS

Bjørn Heiseldal (sign.)
direktør

Ole Bull Huset AS

Sølvi Rolland (sign.)
teatersjef

Stavanger Scenedrift AS

P.M. Kvammen, J.A. Sægrov (sign.)
eiere

Chateau Neuf, storsalen

Tor Arne Ranghus (sign.)
driftsansvarlig

Latter AS

Elina Krantz (sign.)
daglig leder

Auditorium AS

Roar Gulbrandsen (sign.)
daglig leder

Stormen konserthus KF

Rasmus Adrian (sign.)
direktør

Oslo Konserthus AS

Jørgen Roll (sign.)
adm. direktør

Kulturdepartementet
Att: Kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Bergen, 03.05.2021

Vår ref.: 03611021
Deres ref.:
Saksansvarlig advokat: Marit Barth

Stimuleringsordningen for kulturlivet - forholdet til statsstøtteregelverket

1. Bakgrunn og oppsummering

Det vises til Kulturrådets tildeling av støtte gjennom stimuleringsordningen for kulturlivet i henhold til forskrift om midlertidig tilskudd til kulturarrangementer første halvår 2021 som følge av covid-19.

Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS representerer landets åtte største konserthus: Stavanger konserthus IKS, Grieghallen AS, Folketeatret Oslo AS, Oslo Konserthus AS, Drammen Scener AS, Olavshallen AS, Stormen konserthus KF og Ibsenhuset AS, og har på vegne av disse gjort en overordnet vurdering av om Kulturrådet er forpliktet til å ta hensyn til like konkurransevilkår ved tildeling av støtte etter forskrift om midlertidig tilskudd til kulturarrangementer første halvår 2021 som følge av covid-19.

Kulturdepartementet har en forpliktelse etter forskrift om bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 6.2.1.1 til å fastsette hovedelementene i stimuleringsordningen for kulturlivet. Et slikt hovedelement er statens forpliktelse etter EØS-avtalen til å ivareta hensynet til like konkurransevilkår ved tildeling av støtte. Det fremstår etter vår vurdering som tvilsomt at konkurransehensyn har blitt ivaretatt ved tildeling av støtte gjennom stimuleringsordningen så langt i 2021. En nærmere begrunnelse for vårt syn følger under.

2. Faktisk bakgrunn

Regjeringen innførte i oktober 2020 en støtteordning for kulturlivet som hadde til formål å skape økonomisk forutsigbarhet, slik at det ville være mulig å opprettholde aktiviteten i bransjen på tross av smittevernbegrensinger. Ordningen sikret søkerne forutsigbarhet ved at rammen ble justert, slik at alle arrangementer som tilfredsstilte kriteriene fikk tildeling.

Kulturrådet la lørdag 10. april ut en offentlig liste over de tildelinger som er gjort for den første av fire tildelingsperioder for våren 2021. Listen viser at en lang rekke sentrale aktører har fått avslag på et flertall av sine arrangementer, selv om arrangementene tilfredsstiller kriteriene for tildeling. Det gis i hovedsak enten avslag eller full tildeling. Kulturrådets behandling avdekker nå at en for 2021 har endret behandlingsprinsippene. De skriver følgende på sin hjemmeside:

"Stimuleringsmidlene for perioden 1. januar til 30. juni 2021 bevilges i fire omganger, og den totale rammen for hele perioden er 400 millioner kroner. Det kom inn rundt 700 søknader på 500 millioner kroner til første søknadsfrist, og Kulturrådet har bevilget i underkant av 200 millioner kroner i denne runden. Det gjenstår dermed rundt 200 millioner kroner til fordeling i de neste rundene. Arrangementene som har fått tilskudd i denne runden fordeler seg over hele perioden."

Det fremgår videre av Kulturrådets nettsider at:

"I behandlingen har Kulturrådet tatt hensyn bl.a. til geografisk spredning, til et mangfold av kulturuttrykk, og til hvorvidt arrangementet det søkes om oppleves som tilgjengelig og relevant for publikum. Kulturrådet tar også hensyn til om planene for arrangementet er realistiske i lys av smittevernsituasjonen. I tillegg tas det hensyn til fordelingen som ble gjort i stimuleringsordningen høsten 2020 slik at det totalt sikres en god spredning blant tilskuddsmottakerne."

3. Rettslig vurdering

3.1. Generelt

En forpliktelse til å ta hensyn til like konkurransevilkår kan følge av konkuranselovgivningen, herunder reglene om statsstøtte. Under drøftes først hvorvidt forvaltningen har en forpliktelse til å ta hensyn til like konkurransevilkår etter statsstøtteregelverket. Deretter blir det drøftet hvorvidt det kan være aktuelt for Konkurransetilsynet å påpeke eventuelle konkuranseregulerende virkninger av stimuleringsordningen med hjemmel i konkuranselovens § 9 (1) bokstav b.

Etter EØS-avtalen art. 61 (1) er statsstøtte som vrir eller truer med å vri konkurransen ved å begunstige enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer, uforenlig med EØS-avtalen. Det klare utgangspunkt er dermed at statsstøtteregelverket regulerer/begrenser støtte gitt til foretak som driver økonomisk aktivitet.

Det er sikker rett at også kultursektoren i stor utstrekning er omfattet av det EØS-rettslige foretaksbegrepet, for eksempel når det gjelder populærmusikk mm. ESAs retningslinjer gir veiledering om hvilke kulturtjenester som innebærer økonomisk aktivitet. Det følger av retningslinjene at kulturtjenester som er gratis tilgjengelige for offentligheten eller hvor besøkende kun betaler en brøkdel av de faktiske kostnader vil være av ikke-økonomisk karakter. Derimot betraktes aktiviteter som primært finansieres av besøkende, brukerbetaling eller andre kommersielle tiltak i utgangspunktet som økonomiske aktiviteter.¹

Når det gjelder de ovennevnte konserthusene konkret, er det klart at en betydelig del av konserthusenes virksomhet i utgangspunktet treffes av statsstøtteregelverket, noe norske myndigheter også tidligere har anført i tilknytning til merverdiavgift.

Slik vi oppfatter den aktuelle stimuleringsordningen skal støttetildelinger ikke være basert på kunstfaglig skjønn, men basere seg på at det skal *"gis tilskudd til ulike sjangre og kulturuttrykk, at tilskuddene når ulike befolkningsgrupper og at arrangementene treffer flest mulig"*². Etter vårt syn tilsier dette at utgangspunktet må være at ordningen medfører at det gis støtte til foretak som driver økonomisk aktivitet, slik at statsstøtteregelverket i sin alminnelighet gjør seg gjeldende.

---

¹ EFTA - Notion of aid artikkel 34-35.

² Pressemelding fra Regjeringen datert 19.10.2020.

3.2. Statsstøtterettlig vurdering

3.2.1. Rettlig bakgrunn

Tildeling av støtte er i denne sammenheng regulert av forskrift om midlertidig tilskudd til kulturarrangementer første halvår 2021 som følge av covid-19. Det følger av § 8 i forskriften at:

Norsk kulturråd fastsetter et tilskuddsvedtak etter en helhetsvurdering. I vurderingen skal det legges vekt på formålet med tilskuddsordningen, med særlig vekt på god geografisk spredning, mangfold av kulturuttrykk, og at kulturtilbuet oppleves som tilgjengelig og relevant for publikum.

[...]

Kulturdepartementet har en forpliktelse til å fastsette hovedelementene i støtteordningen, jf. forskrift om bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 6.2.1.1.

Statsstøtteregelverket legger føringer for vurderingene ved tildeling av støtte. Etter statsstøtteregelverket har ESA i mange tilfeller skjønnmessig frihet til å overprøve om støtten er kompatibel. Når det gjelder støtte etter EØS traktatens Artikkel 61 (2) bokstav b er imidlertid denne adgangen begrenset. Det følger av unntaksbestemmelsens ordlyd at:

2. *Forenlig med denne avtales funksjon skal være:*

[...]

b. *støtte som har til formål å bøte på skader som skyldes naturkatastrofer eller andre eksepsjonelle hendelser,*

[...]

Både EU-kommisjonen og ESA har definert koronautbruddet som en «eksepsjonell hendelse» i henhold til statsstøtteregelverket. Som det fremgår av ordlyden til artikkel 61(2) «skal» støtte være kompatibel dersom den har til formål å bøte på skader som skyldes «eksepsjonelle hendelser». ESA har derfor et mer begrenset skjønn ved vurderingen av om denne typen støtte er kompatibel med det indre markedet enn når støtte blir gitt med hjemmel i andre unntaksbestemmelser.

Dette innebærer imidlertid ikke at enhver tildeling av støtte etter unntaket i artikkel 61 (2) vil være i tråd med EØS-avtalen. Det følger av art 1 at EØS-avtalen har til formål å fremme en vedvarende og balansert styrking av handel og økonomiske forbindelser mellom avtalepartene, med like konkurransevilkår. Det fremgår videre av artikkel 3 i avtalen at medlemsstatene har en forpliktelse til å avholde seg fra alle tiltak som kan sette virkeligjøringen av EØS traktatens mål i fare. EØS-avtalens grunnprinsipper pålegger dermed forvaltningen å ivareta hensynet til like konkurransevilkår ved tildeling av støtte.

European Competition Network har uttalt at hensynet til like konkurransevilkår fortsatt er relevant også i en periode hvor foretak og økonomien som helhet, lider på grunn av Krisesituasjonen.³

Kommisjonens og ESA sin praksis gir støtte for at offentlige myndigheter er forpliktet til å ivareta hensynet til like konkurransevilkår ved tildeling av støtte gjennom stimuleringsordningen. Så langt har godkjente støttetiltak som skal bøte på skader som skyldes eksepsjonelle hendelser så langt som mulig ivaretatt hensynet til konkurransenøytralitet. Et eksempel er Danske myndigheters statsstøtte i form av midlertidig tilskudd til kulturarrangementer for å kompensere kulturlivet for tap som en følge av

³ European Competition Network. 2020. Antitrust: Joint statement by the European Competition Network (ECN) on application of competition law during the Corona crisis, https://ec.europa.eu/competition/ecn/202003_joint-statement_ecn_corona-crisis.pdf

koronatiltak. Under den danske ordningen blir kompensasjonen beregnet ut ifra kulturaktørenes tapte omsetning og faste kostnader og langs en progressiv skala. På denne måten har man i stor grad ivaretatt hensynet til like konkurransevilkår ved tildeling gjennom den danske støtteordningen.⁴

3.2.2. Vår vurdering

Som det fremgår ovenfor må hensynet til konkurransenøytralitet bli ivaretatt også ved tildeling av støtte som skal bøte på skader forårsaket av eksepsjonelle hendelser.

Det at noen utvalgte kulturaktører får grønt lys for fortsatt drift, mens andre får signal om å stenge uten at det er mulig å gjenkjenne noe gjennomgående prinsipp for tildeling/avslag fra tildelingslisten, kan tyde på at hensynet til konkurransenøytralitet ikke er ivaretatt.

Særlig i tilfeller hvor støtte har blitt innvilget til enkelte kultarenaer, mens andre sammenlignbare arenaer får lite eller ingenting kan det stilles spørsmål ved om støttegiver har lagt for stor vekt på geografiske forhold og satt de konkurransehensyn som EØS-traktaten har til formål å fremme til side i stride med artikkel 3 i traktaten.

Vi finner på denne bakgrunn at det fremstår som tvilsomt at konkurransehensyn har blitt ivaretatt ved tildeling av støtte, herunder støtte til ovennevnte konserthus. Etter vår vurdering burde Kulturdepartementet ha sikret at konkurransehensyn ble ivaretatt ved fastsettelsen av hovedelementene i stimuleringsordningen for kulturlivet.

3.3. Konkurransetilsynets adgang til å påpeke konkurransebegrensende virkninger av offentlige tiltak

Konkurransetilsynet skal i henhold til konkurranseloven § 9 bokstav e) føre tilsyn med konkurransen i de forskjellige markeder, herunder påpeke konkurranseregulerende virkninger av offentlige tiltak, eventuelt ved å fremme forslag med sikte på å styrke konkurransen og lette adgang til nye konkurrenter.

Det følger av tildelingsbrevet til Konkurransetilsynet for 2021 at tilsynet skal:

i høringsuttalelser, gjennom bruk av konkurranseloven § 9e og ved andre virkemidler bidra til at offentlige reguleringer fremmer konkurranse til fordel for forbrukerne og næringslivet.⁵

Kulturrådet er en statlig konkurransenøytral aktør som ved å gi støtte gjennomfører offentlige tiltak. Dermed har Konkurransetilsynet adgang til å fremme en påpekning overfor Kulturrådet angående deres tildeling av støtte.

---

⁴ DG Comp. 2021. State Aid SA.61056 (2021/N) – Denmark Prolongation and adjustment of State aid SA.56685 (2020/N) as amended by SA.57209 (2020/N) and SA.59667 (2020/N) - Compensation scheme for cancellation of events caused by COVID-19 jf. tidligere vedtak State Aid SA.57930 (2020/N) – Denmark Temporary targeted compensation scheme for companies affected by COVID-19 related prohibitions para 23.

⁵ Konkurransetilsynet (KT) - tildelingsbrev 2021 datert 22.12.2020, punkt 3.4.

* * * *

Med vennlig hilsen
Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS

Kjetil Vinnes Raknerud
Advokat
E-post: kjetil.raknerud@pwc.com
T: +47 95 26 01 72

Saksansvarlig advokat: Marit Barth